

“Amb **Bush** no hi haurà grans **canvis**”

Ei nou president dels EUA no modificarà les relacions entre aquest país i els Quinze, segons el màxim representant nord-americà a la Unió Europea, Richard L. Morningstar. Tot i això, les intencions de tirar endavant el Projecte de Defensa Nacional Antimíssils han fet posar en guàrdia els europeus. En resposta, els nord-americans subratllen la voluntat d'explicar millor les seves intencions i d'arribar al consens.

Richard L. Morningstar és l'ambaixador dels Estats Units davant la Unió Europea des del juny del 1999. Des del 1998 ha estat assessor especial del president Clinton i de la Secretaria d'Estat, responsable de coordinació de la política i de programes relacionats amb el desenvolupament dels recursos de gas i petroli a la zona de la mar Càspia. Amb anterioritat, havia estat assessor especial del president nord-americà per als Programes d'Ajut als Nous Estats Independents de l'antiga Unió Soviètica i vicepresident de Desenvolupament d'Inversions de la Overseas Private Investment Corporation, entitat que desenvolupa estratègies per obrir programes d'inversions a Rússia i a altres països de la CEI, Europa de l'Est, Sud-àfrica i la franja de Gaza. Morningstar va començar la seva trajectòria professional com a advocat en el bufet Peabody&Brow de Boston. Posteriorment, va presidir durant deu anys l'empresa Costar Corporation, qualificada per la revista *Forbes* com una de les 200 millors companyies dels Estats Units, sobretot per la seva política d'exportació.

—Com afectarà el canvi de president la política exterior dels Estats Units (EUA)? Com enfocarà l'administració Bush les relacions amb la Unió Europea (UE)?

—Crec que el canvi de president no comportarà cap canvi significatiu en la política exterior dels EUA. Les principals disputes que tenim amb la UE no són fruit de postures partidistes o ideològiques. En la majoria d'aquestes qüestions, tant republicans com demòcrates tenen posicions molt similars. La UE continuarà sent un

dels nostres principals socis i la nova administració continuarà donant suport a la Política Estrangera i de Seguretat Comuna (PESC), sempre que Europa la desenvolupi tal com s'ha compromès, amb converses permanents i de manera complementària amb l'OTAN. Insisteixo en el fet que no hi haurà grans canvis, potser només lleugeres diferències, sobretot en la política de defensa i seguretat. El president Bush ha anunciat que vol fer un pas endavant en la Defensa Nacional Antimíssils (National Missile Defense, NMD), però s'ha de fer d'una manera consensuada amb els nostres aliats europeus. Estic segur que en els propers mesos es trobarà una actitud consensuada pel que fa a aquest tema. Per tant, crec que cal deixar passar un temps per veure com evoluciona la nova administració, però la veritat és que em sorprendria molt que hi haguessin canvis importants en la política exterior.

—No creu que aquesta intenció de tirar endavant el projecte de paraigua antimíssils pot ser rebut amb poc entusiasme per l'opinió pública europea? Com creu que afectarà les relacions nord-americanes amb els Quinze?

—Sé que aquest és un assumpte delicat, però no necessàriament ha de tenir una transcendència enorme si expliquem correctament la nostra posició, el perquè volem tirar endavant aquest projecte. El secretari d'estat, Colin Powell, està molt compromès en aquesta qüestió i vol començar el més aviat possible les converses amb els nostres aliats europeus. Hi ha moltes coses que hem d'explicar: com funciona, quin cost té, si transferirem la tecnologia i per què creiem que ens hem

de protegir. El que pretenem amb aquest sistema és protegir els Estats Units d'un eventual atac nuclear. Està dissenyat amb intencions exclusivament defensives. Per tant, països com Rússia i la Xina no l'han de veure com una amenaça per a ells. Tampoc ha de ser un entrebanc en les relacions amb Europa, perquè el sistema pretén només protegir els ciutadans nord-americans i crec que tenim tot el dret a voler protegir-los.

—Afirma que els EUA donaran suport a la Política Estrangera i de Seguretat Comuna de la UE (PESC). En quins termes?

—Sempre hem dit que ens agradaria que Europa tingués una política de defensa més desenvolupada. El nostre suport es basa en tres consideracions. En primer lloc: el desenvolupament de tasques humanitàries i de manteniment de la pau, en les quals creiem que Europa hi té una gran contribució a fer. En segon lloc: que s'implementin i s'acompleixin tots els compromisos fixats. En tercer lloc: que es treballi conjuntament amb l'OTAN. En aquest sentit, crec que és important que s'emfatitzi la necessitat d'establir una relació estreta en lloc de remarcar el caràcter autònom i independent d'aquesta nova força de defensa europea, com s'està fent en alguns països.

—Continuaran les tropes nord-americanes de manteniment de la pau a Kosovo i Bòsnia, o a mesura que la PESC sigui una realitat més sòlida s'aniran retirant?

—Això és difícil de predir. L'únic que puc dir ara és que el futur de les nostres tropes als Balcans és una qüestió que s'anirà discutint amb els nostres aliats de l'OTAN i que mai les retirarem de manera unilateral. Però això dependrà també del que passi sobre el terreny en els propers mesos. Crec que és important constatar que actualment la contribució dels EUA —tant en les tropes desplegades a Bòsnia i a Kosovo com en suport econòmic— és una part molt petita del total. La major part de l'esforç als Balcans la fan els europeus.

—Els Estats Units han signat recent-

"La globalització no pot tenir èxit tret que sapiguem transmetre que és un procés que beneficiarà una gran majoria de la humanitat."

ment una declaració conjunta amb l'estat espanyol per estrènyer les relacions entre ambdós països. Què significarà aquest acord en un àmbit concret?

—El document signat entre l'ex-secretària d'estat Madeleine Albright i el ministre d'Afers Estrangers espanyol, Josep Piqué, pot significar diverses coses. En primer lloc, que considerem que l'estat espanyol és cada vegada un actor més important, no només a Europa sinó també al món. Crec que hi ha àrees en què podem tenir una cooperació molt significativa amb l'estat espanyol. Aquesta declaració remarca la importància de continuar aquesta cooperació no només en l'esfera econòmica i política sinó també en la científica i tecnològica i en tots els àmbits possibles. S'ha fixat un marc que s'ha d'anar implementant. Jo estic molt satisfet d'aquest pacte i

crec que la relació entre els Estats Units i l'estat espanyol és molt forta.

—Amb la intensificació de les relacions amb l'estat espanyol, els EUA preteneu tenir un intermediari a través del qual pogueu millorar les relacions amb Llatinoamèrica?

—La resposta és que sí. El president Bush ha dit clarament que Llatinoamèrica és una àrea molt important per als EUA. Creiem que podem treballar conjuntament amb l'estat espanyol i la resta de països europeus perquè creiem que hi ha molta feina a fer en aquesta zona. Per exemple, a Colòmbia. Cal ajudar-la en el seu desenvolupament, a moure's d'una economia controlada pel narcotràfic cap a altres àrees. És un aspecte molt important, tant per a ells com per a nosaltres. Creiem que cal treballar conjuntament amb la Unió Europea per

ajudar aquests països a tenir millors oportunitats.

—I com pensen donar-los aquestes millors oportunitats? Precisament, els països del Tercer Món consideren que una de les causes principals del seu subdesenvolupament són unes relacions comercials internacionals injustes. Es queixen que les grans potències pregonen el liberalisme a ultrança però a la vegada donen subsidis als seus agricultors. Quina és la posició del govern nord-americà pel que fa a això?

—Els EUA han de treballar conjuntament amb la UE per establir estratègies per als països menys desenvolupats i en via de desenvolupament, per aconseguir un bon funcionament de l'Organització Mundial del Comerç (OMC), i per demostrar que estem fent passos per ajudar les seves economies i proveir-los d'assistència en el desenvolupament. Però una cosa que han d'entendre és que això no es produeix amb un sol pas, de la nit al dia. És un procés continu, que requereix temps.

—Darrerament, la resposta social contra la globalització sembla que s'ha radicalitzat (Seattle, Praga...). En aquest sentit, el Moviment de Resistència contra la Globalització ha celebrat a Porto Alegre (el Brasil) un Fòrum Social, en oposició amb el Fòrum Econòmic que té lloc a Davos (Suïssa). Alguns països europeus, per exemple França, han enviat representació a les dues reunions. Tenint en compte que, a escala internacional, els Estats Units encarnen la figura de màxims impulsors de la globalització, quina importància dóna el govern nord-americà a aquest moviment?

—En primer lloc, és evident que es tracta d'un moviment important. La globalització no pot tenir èxit tret que sapiguem transmetre de manera convincent que és un procés que bene-

ficiarà una gran majoria de la humanitat. També cal reconèixer que la globalització no és una cosa que es doni de la nit al dia, és un procés continu, que va avançant progressivament i que cada vegada augmenta més. És cert que aquest procés té certs aspectes que són més complicats i que, per tant, requereixen més temps. En alguns països hi ha obstacles polítics que s'han de superar. Crec que els EUA i la UE han de veure la globalització com un procés en què no es pot

"Els EUA i la Unió Europea donen una molt mala imatge en barallar-se continuament sobre les mateixes qüestions."

assolir el cent per cent de manera immediata però en què cal treballar per aquest objectiu.

—Les principals disputes comercials que actualment enfronten Europa i els Estats Units a l'Organització Mundial del Comerç (OMC) fan referència a la biotecnologia, sobretot als aliments transgènics. Creu que s'arribarà aviat a un acord?

—Aquest tema és de vital importància. Crec que tant els EUA com la UE han sobreutilitzat el mecanisme de resolució de disputes de l'OMC. Quan es porta un cas a aquesta institució, no només cal pensar quines seran les conseqüències si es perd el cas, sinó també si es guanya, i tenir en compte si l'altra part està en disposició política per complir-la. Cal anar molt en compte amb això perquè si sobrecarreguem el sistema de l'OMC amb casos políticament molt difícils podem crear problemes greus a la institució.

El desenvolupament de l'OMC com a organisme internacional de regulació comercial és també un procés, que es va desenvolupant progressivament. Pel que fa a als conflictes entre la UE i els EUA per qüestions relacionades amb la biotecnologia, crec que s'haurien de debatre fora del sistema de l'OMC. Cal treballar conjuntament, construir mecanismes de confiança mútua, que generin confiança en els consumidors. No ens serviria de res obtenir una decisió favorable de l'OMC als transgènics si després els consumidors no compren aquests productes perquè en desconfien i els governs tenen problemes per fer complir la decisió. Segons tinc entès, l'estat espanyol és un dels principals productors europeus de productes agrícoles genèticament modificats i això obre un camp per treballar conjuntament amb els Estats Units per generar aquesta confiança necessària entre els consumidors, basada en criteris científics i no en pors irracionals.

—Vostè insisteix en la importància del diàleg i la confiança entre les parts per resoldre els conflictes comercials, però la veritat és que en la majoria de litigis existents les posicions semblen immovibles. Per exemple, una de les disputes més llargues que enfronta EUA i UE és la regulació del comerç internacional de plàtans. En aquest cas, els EUA estan disposats a cedir en algun aspecte?

—No sé si la posició dels EUA en aquest terreny canviarà, però el que sé és que al final de l'administració Clinton vam estar molt a punt de resoldre el problema. Espero que amb la nova administració les coses s'acabin resolent, perquè estàvem tan a prop d'arribar a un acord que no tindria sentit ara no arribar-hi. En aquest sentit, crec que els EUA i la UE, líders mundials en molts camps, donen una molt mala imatge en barallar-se contínuament sobre les mateixes qüestions. Es dóna molt mal exemple. I, per tant, crec que tenim l'obligació de resoldre ben aviat aquesta qüestió i anar més allà dels interessos polítics d'ambdues bandes.